

به نام خدا

دانشگاه لرستان
دانشکده علوم پایه
گروه ریاضی

عنوان پایان نامه:

فاصله‌های برگمن و مجموعه‌های چبیشف

ارائه شده جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته ریاضی
گرایش ریاضی محض

استاد راهنما:

دکتر علی بارانی

اساتید مشاور:

دکتر ناصر عباسی

دکتر بهمن غضنفری

نگارنده:

صدیقه درویشی

۱۳۸۹

مقدمه

مطالعه تحدب مجموعه‌های چبیشف در فضای هیلبرت تاریخ طولانی دارد و ریاضی دانان بسیاری هم در فضای اقلیدسی و هم در فضای هیلبرت با استفاده از فاصله اقلیدسی و فاصله برگمن توانستند به این مسئله مهم پاسخ دهند.

فرض کنید X فضای نرم‌دار حقیقی با دوگان X^* باشد و فرض $C \subseteq X$ زیر مجموعه‌ای ناتهی از X باشد. عملگر تصویر روی C با $P_C : X \rightarrow C$ نشان داده می‌شود و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$P_C(x) := \{c \in C : \|x - z\| = \inf_{y \in C} \|x - y\|\} \quad \forall x \in X,$$

گوییم C مجموعه‌ای چبیشف است اگر $P_C(x)$ برای هر $x \in X$ تک مقداری باشد. همچنین هر زیر مجموعه بسته، ناتهی و محدب X چبیشف است اگر و فقط اگر X انعکاسی و محدب اکید باشد. بخصوص هر زیر مجموعه بسته و محدب از فضای هیلبرت چبیشف است.

عکس مسئله تحدب مجموعه‌های چبیشف به صورت زیر بیان می‌شود:

آیا یک مجموعه چبیشف در فضای هیلبرت لزوماً محدب است؟

Bunt به طور مستقل در سال ۱۹۳۴ برای این مسئله یک جواب در فضای اقلیدسی R^n به دست آورد. سپس *Motzkin* و دیگران در سال ۱۹۳۵ به این مسئله پاسخ دادند.

البته این مسئله هنوز در فضاهاى هیلبرت با بعد نامتناهی باز است. تحدب مجموعه‌های چبیشف در فضاهاى باناخ به طور گسترده مطالعه و بررسی شدند و شرایط مفید بسیاری برای این که یک مجموعه چبیشف محدب باشد به دست آورده شده است. بخصوص *Busemann* نشان داد که مجموعه‌های چبیشف در فضاهاى باناخ با بعد متناهی محدب اکید است.

Klee نشان داد که هر مجموعه چبیشف به طور ضعیف بسته در فضای باناخ به طور یکنواخت هموار و

به طور یکنواخت محدب یا به طور کلی هر مجموعه چبیشف در یک فضای انعکاسی هموار با تصویر به طور ضعیف پیوسته، محدب است. توجه کنید که پیوستگی تصویر P_C نقشی کلیدی در مطالعه مطالب ذکر شده در بالا بازی می کند.

در این پایان نامه مجموعه های چبیشف از نظر فاصله برگمن مورد بررسی قرار می گیرند و نشان داده شده که اگر هر نقطه فضا در یک مجموعه بسته نزدیک ترین نقطه یکتا داشته باشد آن مجموعه محدب است.

فرض کنیم $f : R^n \rightarrow]-\infty, +\infty]$ روی $U := \text{int}(\text{dom} f) \neq \emptyset$ محدب و دیفرانسیبل پذیر باشد و $C \subseteq U$ فاصله برگمن به صورت زیر تعریف می شود:

$$D : R^n \times R^n \rightarrow [0, +\infty] : (x, y) \mapsto \begin{cases} f(x) - f(y) - \langle \nabla f(y), x - y \rangle & y \in U \\ +\infty. & \text{otherwise} \end{cases}$$

با به کار بردن فاصله برگمن مسئله چبیشف به صورت زیر بیان می شود:

اگر $x \in C$ روی C نزدیک ترین نقطه یکتا داشته باشد یعنی C برای فاصله برگمن چبیشف باشد، آیا C محدب است.

برای پاسخ دادن به این سوال از دو فرآیند استفاده شده است:

یکی با به کار گیری ویژگی های مفیدی از عملگرهای یکنوای ماکزیمال: قضیه تحدب *Rockafellar* روی برد عملگرهای یکنوای ماکزیمال، دیگری با به کار گیری تعمیمی از زیردیفرانسیل های آنالیز ناهموار که به ما اجازه می دهد تا مجموعه های چبیشف را توصیف کنیم. همچنین زیردیفرانسیل پذیری تابع فاصله برگمن همراه با مجموعه های چبیشف مطالعه می شود.

فاصله های برگمن کاربردهای بسیار جالبی در استاتیک، انرژی و تقریب دارند. این تابع فاصله یک متریک نیست زیرا مقارن نیست و در نامساوی مثلثی صدق نمی کند.

در این پایان نامه مقاله

Bregman distance and Chebishev sets

Heinz H. Bauschke, Xianfu Wang, Jane Ye, Xiaoming yuan.

مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است.

در طول این پایان نامه، فضای اقلیدسی استاندارد با ضرب درونی $\langle \cdot, \cdot \rangle$ و نرم $\|\cdot\|$ در نظر گرفته شده و Γ مجموعه توابع محدب و نیم پیوسته پایینی روی R^n است و فرض C زیر مجموعه‌ای بسته و ناتهی از R^n باشد.

در R^n گوی بسته به مرکز x و شعاع $\delta > 0$ با $B_\delta(x)$ و گوی بسته یکه با $B = B_1(0)$ نشان داده می‌شود. برای مجموعه S ، clS ، $intS$ و $convS$ به ترتیب نشان دهنده درون، بستار و غلاف محدب S هستند. برای نگاشت مجموعه — مقدار $T : R^n \rightarrow R^n$ ، $ranT$ و $domT$ برای برد و دامنه به کار برده می‌شوند، و T^{-1} برای معکوس آن به کار برده می‌شود یعنی اگر $y \in T(x) \Leftrightarrow x \in T^{-1}(y)$. برای تابع $f : R^n \rightarrow]-\infty, +\infty]$ ، دامنه f را با $domf$ و مزدوج f را با f^* و غلاف محدب f را با $convf$ نشان می‌دهیم. برای تابع دیفرانسیل پذیر f بردار گرادیان و ماتریس هسیان در نقطه x را به ترتیب با $\nabla f(x)$ و $\nabla^2 f(x)$ نشان داده شده است. در فصل اول تعاریف و قضایایی که در فصل‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرند آورده شده‌اند، در فصل دوم نزدیک‌ترین نقاط برگمن چپ و فاصله برگمن چپ توصیف شده و نشان می‌دهیم که نرمال برگمن یک نرمال پروکسیمال است. همچنین زمانی که f لژاندر و $1 - coercive$ و C چبیشف باشد نشان می‌دهیم که ترکیب نگاشت تصویر برگمن و ∇f^* یکنوای ماکزیمال است و این به ما اجازه می‌دهد تا قضیه *Rockafellar* را روی تحدب برد عملگر یکنوای ماکزیمال به کار برد تا ثابت کنیم که مجموعه‌های چبیشف محدب هستند.

در فصل سوم ویژگی‌های زیردیفرانسیل پذیری تابع فاصله برگمن چپ و فرمول‌هایی برای زیرمشتق کلارک، زیرمشتق حدی و زیرمشتق دینی داده شده است.

در فصل چهارم توصیفات کاملی در مورد مجموعه‌های چبیشف داده شده است. فرآیند ما نتایج داده شده توسط *Hiriart – Urraty* را از فاصله اقلیدسی به فاصله برگمن تعمیم می‌دهد. همچنین نشان دادیم که تحدب مجموعه‌های چبیشف برای تصویر برگمن راست f به وسیله تصویرهای برگمن چپ f^* مطالعه می‌شوند و با مثال نشان داده‌ایم که اگر تصویر برگمن راست تک مقداری باشد لزومی ندارد مجموعه C محدب باشد.

صدیقه درویشی

۱۳۸۹

فهرست مندرجات

۳	۱ تعاریف و مفاهیم
۴	۱-۱ مقدمه
۱۳	۲-۱ آنالیز ناهموار
۲۶	۳-۱ تبدیلات لژاندر
۳۰	۲ تصویر و فاصله برگمن
۳۱	۱-۲ مقدمه
۳۸	۲-۲ عملگرهای تصویر و فاصله برگمن
۴۸	۳-۲ نزدیک ترین نقاط برگمن و عملگر یکنوای ماکزیمال
۵۵	۳ آنالیز ناهموار

۵۶	زیردیفرانسیل پذیری فاصله برگمن	۱-۳
۶۷		مجموعه‌های چیشف	۴
۶۸	مقدمه	۱-۴
۶۸	ویژگی‌های مجموعه‌های چیشف	۲-۴
۷۲	تصویرهای برگمن راست	۳-۴

فصل ۱

تعاریف و مفاهیم

۱-۱ مقدمه

۲-۱ آنالیز ناهموار

۳-۱ تبدیلات لژاندر

۱-۱ مقدمه

در این بخش برخی مفاهیم مورد نیاز در فصل‌های دیگر ارائه شده‌اند.

تعریف ۱.۱ فرض کنیم X یک فضای برداری روی میدان اعداد مختلط باشد. یک ضرب داخلی^۱ روی X ، تابعی است مانند $\langle \cdot, \cdot \rangle : X \times X \rightarrow C$ به طوری که برای هر $a, b \in C$ و $x, y, z \in X$ داشته باشیم:

$$(۱) \quad \langle ax + by, z \rangle = a\langle x, z \rangle + b\langle y, z \rangle$$

$$(۲) \quad \langle x, ay + bz \rangle = \bar{a}\langle x, y \rangle + \bar{b}\langle x, z \rangle$$

$$(۳) \quad \langle x, y \rangle = \overline{\langle y, x \rangle}$$

$$(۴) \quad \langle x, x \rangle \geq 0$$

$$(۵) \quad \langle x, x \rangle = 0 \text{ اگر و تنها اگر } x = 0.$$

ویژگی‌های (۱) و (۲) نشان می‌دهند که ضرب داخلی نسبت به مولفه اول، خطی و نسبت به مولفه دوم مزدوج خطی است.

تعریف ۲.۱ فضای برداری X به همراه یک ضرب داخلی تعریف شده روی آن یک فضای ضرب داخلی نامیده می‌شود.

با استفاده از ضرب داخلی، نرمی به صورت زیر روی فضا تعریف می‌شود:

$$\|x\| = \langle x, x \rangle^{\frac{1}{2}}.$$

تعریف ۳.۱ یک فضای ضرب داخلی X را یک فضای هیلبرت می‌نامیم هرگاه X نسبت به نرم تولید شده توسط ضرب داخلی، کامل باشد. یک فضای هیلبرت را به طور معمول با H نشان می‌دهیم.

^۱ Inner product

این تعاریف را می‌توانید در [۱۰] مشاهده کنید.

تعریف ۴.۱ تابع $f : X \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ سره^۲ نامیده می‌شود هرگاه دامنه f که به صورت زیر تعریف می‌شود غیرتهی باشد.

$$\text{dom}(f) = \{x \in X : f(x) < +\infty\}.$$

تعریف ۵.۱ تابع $f : X \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ غیر بدیهی^۳ نامیده می‌شود هرگاه $\text{dom}(f)$ غیر تهی باشد.

تعریف ۶.۱ برای هر مجموعه $C \subseteq R^n$ با $\circ \in C$ قطب^۴ C به صورت زیر تعریف می‌شود

$$C^\circ := \{v \mid \langle v, x \rangle \leq \circ \quad \forall x \in C\}.$$

تعریف ۷.۱ فرض $D \subseteq R^n$ تابع محمل^۵ مجموعه D تابع $\sigma_D : R^n \rightarrow \bar{R}$ است و به صورت زیر تعریف می‌شود

$$\sigma_D(w) := \sup_{v \in D} \langle v, w \rangle := \sup \langle D, w \rangle.$$

تعریف ۸.۱ فرض S زیر مجموعه‌ای از X باشد تابع مشخصه^۶ S^1 را با $I_S(\cdot)$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌کنیم

$$I_S(x) := \begin{cases} \circ & \text{if } x \in S \\ +\infty & \text{otherwise} \end{cases}$$

Proper^۲
 Nontrivial^۳
 Polar^۴
 Supprot^۵
 Indicator function^۶

تعریف ۹.۱ اگر تابع f مشتق مرتبه دوم داشته باشد ماتریس هسیان در نقطه z با $H(z)$ نشان داده می شود و شامل مشتقات جزئی مرتبه دوم $\frac{\partial^2 f(z)}{\partial x_j \partial x_i} = f_{ij}(z)$ می باشد و به صورت زیر تعریف می شود

$$\begin{bmatrix} f_{11}(z) & f_{12}(z) & \dots & f_{1n}(z) \\ f_{21}(z) & f_{22}(z) & \dots & f_{2n}(z) \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ f_{n1}(z) & f_{n2}(z) & \dots & f_{nn}(z) \end{bmatrix}_{m \times n}$$

تعریف ۱۰.۱ ماتریس متقارن $n \times n$ ، با درایه های حقیقی (a_{ij}) نیمه معین مثبت^۷ نامیده می شود اگر برای تمام $x \in R^n$ ، $x^t A x$ نامنفی باشد و معین مثبت^۸ است اگر برای تمام $x \neq 0$ متعلق به R^n مثبت باشد.

اگر f روی مجموعه محدب D ، C^2 باشد. f روی D محدب است اگر و فقط اگر ماتریس هسیان در هر $x \in D$ نیمه معین مثبت باشد و اگر $H(x)$ در هر x معین مثبت باشد f محدب اکید خواهد بود.

تعریف ۱۱.۱ فرض $f : X \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ ، اپی گراف^۹ f به صورت زیر تعریف می شود،

$$epi(f) := \{(x, \alpha) \in R^n \times R : f(x) \leq \alpha\}.$$

و

$$graph f = \{(x, y) | y = f(x)\}.$$

همچنین

$$lev_{\leq \alpha} f := \{x \in R^n : f(x) \leq \alpha\},$$

$$lev_{< \alpha} f := \{x \in R^n : f(x) < \alpha\},$$

$$lev_{= \alpha} f := \{x \in R^n : f(x) = \alpha\}.$$

positive semidefinit^۷

positive definit^۸

Epigraph^۹

تعریف ۱۲.۱ تابع $f : X \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ محدود شده سطحی (پایینی) $^{\circ}$ است اگر برای هر $\alpha \in R$ مجموعه $lev_{\leq \alpha}$ کران دار باشد.

تعریف ۱۳.۱ فرض $f : X \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ و C مجموعه‌ای در R^n باشد در این صورت $\inf(f)$ و $\sup(f)$ روی C به صورت زیر تعریف می‌شود.

$$\begin{aligned}\inf_c f &:= \inf_{x \in c} f(x) := \inf\{f(x) : x \in C\}, \\ \sup_c f &:= \sup_{x \in c} f(x) := \sup\{f(x) : x \in C\}.\end{aligned}$$

همچنین داریم

$$\operatorname{argmin}_C f := \operatorname{argmin} f(x) := \begin{cases} \{x \in C : f(x) = \inf_C f\} & \inf_C f \neq \infty \\ \emptyset & \inf_C f = \infty \end{cases}$$

تعریف ۱۴.۱ فرض کنید X یک فضای باناخ باشد. گوییم حد زیرین تابع $f : X \rightarrow [-\infty, \infty)$ که آن را با $\limsup_{x \rightarrow x_0} f(x)$ نمایش می‌دهیم، برابر با l است هرگاه به ازای هر $\varepsilon > 0$ ، $\delta > 0$ وجود داشته باشد به قسمی که برای هر x با شرط $x \in B(x_0, \delta)$ و $x \neq x_0$ داشته باشیم:

$$f(x) \leq l + \varepsilon.$$

همچنین گوییم حد زیرین $f : X \rightarrow (-\infty, +\infty]$ که آن را با $\liminf_{x \rightarrow x_0} f(x)$ نمایش می‌دهیم، برابر با l است هرگاه به ازای هر $\varepsilon > 0$ ، $\delta > 0$ وجود داشته باشد به قسمی که برای هر x با شرط $x \in B(x_0, \delta)$ و $x \neq x_0$ داشته باشیم:

$$f(x) \geq l - \varepsilon.$$

$^{\circ}$ (lower)level-bounded

تعریف ۱۵.۱ فرض کنید X یک فضای باناخ باشد. تابع $f : X \rightarrow [-\infty, \infty)$ را نیم پیوسته بالایی^{۱۱} در $x_0 \in X$ گوئیم هرگاه به ازای هر $\varepsilon > 0$ ، $\delta > 0$ وجود داشته باشد به قسمی که برای هر $y \in B(x_0, \delta)$ داشته باشیم:

$$f(y) \leq f(x_0) + \varepsilon.$$

f روی X نیم پیوسته بالایی است هرگاه f در هر نقطه X نیم پیوسته بالایی باشد.

تعریف ۱۶.۱ تابع $f : X \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ در \bar{x} نیم پیوسته پایینی^{۱۲} موضعی است، اگر $\varepsilon > 0$ وجود داشته باشد به طوریکه تمام مجموعه‌های به فرم $\{x \in R(\bar{x}, \varepsilon) : f(x) \leq \alpha\}$ با $\alpha \leq f(\bar{x} + \varepsilon)$ بسته باشند. به طور مشابه نیم پیوسته بالایی موضعی تعریف می‌شوند.

تعریف ۱۷.۱ فرض کنید X یک فضای باناخ باشد. تابع $f : X \rightarrow (-\infty, \infty]$ را نیم پیوسته پایینی در $x_0 \in X$ گوئیم هرگاه به ازای هر $\varepsilon > 0$ ، $\delta > 0$ وجود داشته باشد به قسمی که برای هر $y \in B(x_0, \delta)$ داشته باشیم:

$$f(y) \geq f(x_0) - \varepsilon.$$

f روی X نیم پیوسته پایینی است هرگاه f در هر نقطه X نیم پیوسته پایینی باشد.

می‌توان ثابت نمود که تابع $f : X \rightarrow (-\infty, \infty]$ نیم پیوسته پایینی در $x_0 \in X$ است اگر و فقط اگر برای هر دنباله $(x_n) \subset X$ که $x_n \rightarrow x_0$ داشته باشیم:

$$\liminf_{n \rightarrow \infty} f(x_n) \geq f(x_0).$$

همچنین تابع $f : X \rightarrow [-\infty, \infty)$ نیم پیوسته بالایی در $x_0 \in X$ است اگر و فقط اگر برای هر دنباله $(x_n) \subset X$ که $x_n \rightarrow x_0$ داشته باشیم:

$$\limsup_{n \rightarrow \infty} f(x_n) \leq f(x_0).$$

Upper Semicontinuous^{۱۱}

Lower Semicontinuous^{۱۲}

تعریف ۱۸.۱ گوئیم تابع f در شرط لیب شیتز در نقطه c صدق می کند هرگاه عددی مثبت k و گوی یک بعدی $B(c)$ وجود داشته باشد به قسمی که هرگاه $x \in B(c)$ و $x \neq c$ آنگاه

$$|f(x) - f(c)| < |x - c|.$$

تعریف ۱۹.۱ فرض $f : R^n \rightarrow \bar{R}$ و فرض $x \in R^n$ باشد. مشتق جهتی f در نقطه x و در جهت بردار y به صورت زیر تعریف می شود

$$f'(x; y) = \lim_{\lambda \rightarrow 0} \frac{f(x + \lambda y) - f(x)}{\lambda}.$$

اگر f در x دیفرانسیل پذیر باشد داریم ک

$$f'(x; y) = \langle \nabla f(x), y \rangle \quad \forall y.$$

تعاریف زیر را می توانید در [۱۳] مشاهده کنید.

تعریف ۲۰.۱ گردایه M از زیر مجموعه های مجموعه X را یک σ -جبر در X نامیم اگر M از خواص زیر بهره مند باشد:

$$(۱) \quad X \in M$$

(۲) هرگاه $A \in M$ آنگاه $A^c \in M$ که در آن A^c متمم A نسبت به X است،

(۳) هرگاه $A = \bigcup_{n=1}^{\infty} A_n$ و به ازای هر $n = 1, 2, 3, \dots$ $A_n \in M$ آنگاه $A \in M$.

هرگاه M یک σ -جبر در X باشد آنگاه X را فضای اندازه پذیر و اعضای M را مجموعه های اندازه پذیر در X می نامیم.

تعریف ۲۱.۱ فرض کنیم p خاصیتی باشد که یک نقطه مانند x واجد آن باشد یا نباشد. اگر μ اندازه‌ای بر σ -جبر M بوده و $E \in M$ ، عبارت P تقریباً همه جا بر E برقرار است؛ یعنی $N \in M$ هست به طوری که $\mu(N) = 0$ ، $N \subset E$ و P در هر نقطه از $E - N$ برقرار است.

قضیه ۱.۱ فرض کنیم $f: S \rightarrow R^k$ تابعی از فضای متری S به فضای اقلیدسی R^k باشد. هرگاه f بر یک زیر مجموعه فشردده S مانند X پیوسته باشد، آنگاه f بر X کران دار است. اثبات این قضیه را می‌توانید در [۱۱] مشاهده کنید.

قضیه ۲.۱ (قضیه راداماخر): اگر f تابعی لیب شیتز باشد آنگاه در نقاطی که مشتق پذیر نیست اندازه آن صفر است.

تعاریف زیر را می‌توانید در [] مشاهده کنید.

تعریف ۲۲.۱ فرض τ یک توپولوژی روی فضای برداری X باشد به طوری که

(۱) هر زیر مجموعه تک نقطه‌ای X ، بسته باشد.

(۲) عمل جمع برداری و ضرب اسکالر توابعی پیوسته باشند.

در این صورت X را یک فضای برداری توپولوژیکی^{۱۳} می‌گوییم.

تعریف ۲۳.۱ فضای دوگان یک فضای برداری توپولوژیکی X فضای برداری X^* است که اعضای آن تابع‌های خطی پیوسته روی X می‌باشند.

تعریف ۲۴.۱ دنباله (x_n) در فضای نرم‌دار X به طور ضعیف به x همگراست هرگاه به ازای هر $f \in X^*$ داشته باشیم

$$f(x_n) \rightarrow f(x)$$

و می‌نویسیم $x_n \xrightarrow{w} x$.

تعریف ۲۵.۱ مجموعه S در فضای برداری X را محدب^{۱۴} می‌نامیم هرگاه برای هر دو نقطه واقع در S پاره خط واصل این دو نقطه متعلق به S باشد.

به عبارت دیگر، برای هر $x, y \in S$ و $0 \leq t \leq 1$ داشته باشیم:

$$(1-t)x + ty \in S.$$

تعریف ۲۶.۱ فرض کنید S زیر مجموعه‌ای از فضای برداری X باشد غلاف محدب^{۱۵} و مجموعه S که با $\text{conv}(S)$ نشان داده می‌شود، عبارت است از اشتراک تمام مجموعه‌های محدب که مشتمل بر S هستند.

قضیه ۳.۱ غلاف محدب مجموعه‌های فشرده، فشرده است.

اثبات. به [۳] مراجعه شود. \square

قضیه ۴.۱ اگر S مجموعه‌ای محدب باشد داریم

$$\text{conv}(S) = S.$$

اثبات. به [۳] مراجعه شود.

\square تعاریف و قضایای زیر را می‌توانید در [۱۰] مشاهده کنید.

تعریف ۲۷.۱ فرض X و U دو فضا باشند و برای هر $x \in X$ مجموعه $S(x) \in U$ ، $\text{Set}(U)$ را مجموعه تمام زیر مجموعه‌های U تعریف می‌کنیم به جای $S: X \rightarrow \text{Set}(U)$ می‌نویسیم $S: X \rightarrow U$ و گوئیم نگاشت S در x تهی - مقدار، تک - مقدار یا چند مقدار است اگر $S(x)$ مجموعه‌ای تهی، یک عضوی یا مجموعه‌ای شامل بیش از یک عضو باشد.

^{۱۴}Convex
^{۱۵}Convex hall

تعریف ۲۸.۱ نگاشت $S : R^n \rightarrow R^m$ مقدار محدب نامیده می‌شود هرگاه برای تمام x ها $S(x)$ مجموعه‌ای محدب باشد.

تعریف ۲۹.۱ فرض کنید X فضای برداری باشد و $S \subset X$ محدب باشد، تابع $f : s \rightarrow R$ را محدب گوئیم هرگاه به ازای هر $x_1, x_2 \in X$ و $t \in [0, 1]$ داشته باشیم

$$f((1-t)x_1 + tx_2) \leq (1-t)f(x_1) + tf(x_2)$$

اگر نامساوی به صورت اکید باشد آنگاه تابع f را محدب اکید می‌نامیم.

تعریف ۳۰.۱ غلاف محدب تابع $f : R^n \rightarrow \bar{R}$ که با $\text{conv} f$ نشان داده می‌شود برابر است با نقاط سوپریمم تمام توابع محدب که کوچک‌تر یا مساوی f هستند. اگر f محدب باشد داریم $f = \text{conv} f$.

تعریف ۳۱.۱ فرض X یک فضای باناخ با فضای دوگان X^* و $w \in X^*$ و $u \in X$ باشد. F نگاشتی با دامنه $D(F)$ باشد، F یکنوا نامیده نامیده می‌شود اگر برای هر v, u متعلق به $D(F)$ داشته باشیم

$$\langle F(u) - F(v), u - v \rangle \geq 0.$$

در حالت کلی زیر مجموعه G از $X \times X^*$ مجموعه‌ای یکنوا نامیده می‌شود هرگاه برای جفت (u_1, w_1) و (u_2, w_2) رابطه زیر برقرار باشد

$$\langle w_2 - w_1, u_2 - u_1 \rangle \geq 0.$$

مجموعه G یکنوای ماکزیمال نامیده می‌شود اگر در بین مجموعه‌های یکنوا، ماکزیمال باشد.

تعریف ۳۲.۱ نگاشت F یکنوای ماکزیمال نامیده می‌شود اگر گراف $G(F)$ مجموعه‌ای یکنوای ماکزیمال باشد.

نگاشت دیفرانسیل پذیر $F: R^n \rightarrow R^n$ به ازای هر x یکنواست اگر و فقط اگر ماتریس ژاکوبین $\nabla F(x)$ نیمه معین مثبت باشد و یکنوای اکید است اگر و فقط اگر ماتریس ژاکوبین $\nabla F(x)$ به ازای هر x معین مثبت باشد.

قضیه ۵.۱ برای هر نگاشت یکنوای ماکزیمال $F: R^n \rightarrow R^n$ مجموعه $dom F$ محدب است و مجموعه محدب C وجود دارد به طوری که $C \subset dom F \subset cl C$. به طور مشابه این قضیه برای $ran F$ به کار برده می شود.

قضیه ۶.۱ اگر نگاشت پیوسته $F: R^n \rightarrow R^n$ یکنوا باشد آنگاه یکنوای ماکزیمال است. بخصوص، هر نگاشت یکنوای دیفرانسیل پذیر یکنوای ماکزیمال است.

۲-۱ آنالیز ناهموار

تعاریف و اثبات قضایای زیر را می توانید در [۵] مشاهده کرد.

تعریف ۳۳.۱ فرض A زیر مجموعه ای ناتهی از فضای هیلبرت H باشد و $z \in H$ و $z \notin A$. $\bar{x} \in A$ را بهترین تقریب z نسبت به A یا تصویر z روی A گوئیم هرگاه

$$\|\bar{x} - z\| = \min_{x \in A} \|x - z\|$$

و $proj_A^z$ را مجموعه تمام تصویرهای z روی A می نامیم و به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$proj_A^{(z)} := \{\bar{x} \in A : \|\bar{x} - z\| = d_A(z)\}.$$

که در آن

$$d_A(z) = \inf\{\|x - z\| : x \in A\}.$$

تابع فاصله نامیده می شود. واضح است که اگر $z \in A$ آنگاه $proj_A(z) = \{z\}$

مسئله مینیمم سازی به فرم

$$f_\lambda(x) := \inf_{y \in X} [f(y) + \frac{1}{2\lambda} \|y - x\|^2], \quad (1-1)$$

را بررسی می‌کنیم که در آن f تابعی از فضای هیلبرت X به $R \cup \{+\infty\}$ است و $\|\cdot\|$ نرم هیلبرت X و λ یک پارامتر مثبت است.

قضیه ۷.۱ فرض کنید $f : X \rightarrow R \cup \{+\infty\}$ تابعی غیر تهی، محدب و نیم‌پیوسته پایینی باشد. جواب یکتایی برای مسئله وجود دارد و آن را با $J_\lambda(x)$ نشان می‌دهیم.

$$f_\lambda(x) = f(J_\lambda(x)) + \frac{1}{2\lambda} \|J_\lambda(x) - x\|^2.$$

اگر $f = \psi_k$ (تابع مشخصه مجموعه K) در این مورد داریم

$$f_\lambda(x) = \frac{1}{2\lambda} d(x, k)^2.$$

قضیه ۸.۱ (بهترین تقریب): فرض K زیر مجموعه‌ای محدب و بسته از فضای هیلبرت با ضرب درونی $\langle x, y \rangle$ باشد مسئله مینیمم سازی:

$$J(x) \in K \quad (1)$$

(۲) $\|x - J(x)\| = d(x, k)$ دارای جواب یکتای $J(x)$ است که توسط نامساوی زیر مشخص می‌شود

$$J(x) \in K \quad (1)$$

$$(2) \quad \langle Jx - x, Jx - y \rangle \leq 0, \quad y \in K$$

تعریف ۳۴.۱ نگاشت J از X به توی K تصویر بهترین تقریب x به توی K نامیده می شود.

قضیه ۹.۱ فرض A زیرمجموعه ای غیر تهی از H باشد و فرض $z \in H$ و $\bar{x} \in A$ ، برای هر $0 < t < 1$ داریم:

$$\text{proj}_A(\bar{x} + t(z - \bar{x})) = \{\bar{x}\}.$$

تعریف و اثبات قضایای زیر را می توانید در [۴] مشاهده کنید.

تعریف ۳۵.۱ اگر \bar{x} تصویر z روی A باشد، $\bar{x} - z$ را یک مسیر تقریبی نرمال بر A در \bar{x} گوئیم و مخروط قائم تقریبی^{۱۶} را به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$N_A^p(\bar{x}) = \{\xi : \xi = t(z - \bar{x}), \quad t \geq 0\}.$$

قضیه ۱۰.۱ بردار ξ متعلق به $N_p^A(\bar{x})$ است اگر و فقط اگر $\sigma = \sigma(\xi, \bar{x}) \geq 0$ وجود دارد به قسمی که برای هر $x \in A$

$$\langle \xi, x - \bar{x} \rangle \leq \sigma \|x - \bar{x}\|.$$

تعریف ۳۶.۱ f را در x گتودیفرانسیبل پذیر^{۱۷} گوئیم هرگاه برای هر $v \in X$

(۱) مشتق جهتی وجود داشته باشد.

(۲) عضو منحصر به فردی مانند $f'_G(x)$ موجود باشد که:

$$f'(x, v) = \langle f'_G(x); v \rangle \quad \forall v \in X.$$

Proximal normal cone^{۱۶}

Gateaux differentiable^{۱۷}

مثال ۱.۱ $f(x) = \|x\|$ در $x_0 = 0$ در هر جهت مشتق دارد ولی گتو دیفرانسیل پذیر نیست.

اثبات. برای هر $v \in X, v \neq 0$ داریم

$$f'(0; v) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\|0 + tv\| - \|0\|}{t} = \|v\|,$$

$$\|v\| = \langle f'_G, v \rangle,$$

$$\|v\| = \langle f'_G, v \rangle,$$

در نتیجه داریم

$$2\|v\| = 0 \rightarrow v = 0,$$

که متناقض است با این که $v \neq 0$ باشد. بنابراین این تابع در هر جهت مشتق پذیر است ولی گتو دیفرانسیل پذیر نیست. □

تعریف ۳۷.۱ فرض در هر $x \in X$

$$f'(x, v) = \langle f'_G(x); v \rangle \quad \forall v \in X,$$

برقرار باشد و همگرایی در

$$f'(x, v) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{f(x + tv) - f(x)}{t}.$$

روی مجموعه‌های کران‌دار یکنواخت باشد.

در این صورت گوئیم f در x فرشه دیفرانسیل پذیر^{۱۸} است.

مثال ۲.۱ تابع

$$f(x, y) = \begin{cases} \frac{x^2 y}{x^2 + y^2} & \text{if } f(x, y) \neq (0, 0) \\ 0 & \text{if } f(x, y) = (0, 0) \end{cases}$$

^{۱۸} Frechet differentiable